

Chùa Văn Quán

Nhân dân Văn Quán, phường Văn Mỗ, quận Hà Đông thường gọi ngôi chùa của mình theo tên làng từ xưa đến nay. Ngoài ra, chùa có tên chữ là “*Linh Quang tự*”. Chùa được xây dựng trên cùng một khoảnh đất cùng với đình làng.

Chùa Văn Quán. Ảnh: Thành Trung

Trước kia ngôi chùa được dựng ở gần bờ sông Nhuệ, nhưng cách đây hơn 100 năm vì nhiều lý do khách quan, ngôi chùa được chuyển về vị trí hiện tại. Chùa Văn Quán được xây dựng nhìn về hướng Đông - Bắc. Trước toà Bái đường là Tam quan, qua Tam quan có một sân rộng lát gạch Bát Tràng là tới chùa chính. Lớp kiến trúc đầu tiên là toà Tiền đường được xây dựng theo kiểu thức 2 tầng 4 mái. Phần cổ diềm được chia thành ba khoang ghép gạch hoa trang trí và lấy ánh sáng tự nhiên. Kết cấu trổ cột ba hàng chân gỗ với kiểu nóc chông rường. Lối kiến trúc này tạo ra một không gian thoáng rộng. Phần kiến trúc thiên về bào trơn đóng bén bằng gỗ tứ thiết. Hoạ tiết hoa văn hoa lá cách điệu được thực hiện ở các kẻ ngoài hiên. Tuy vậy, không gian kiến trúc nội thất lại được trang điểm bởi hệ thống hoành phi, câu đối, cửa võng với số lượng khá lớn: 5 câu đối 8 bức hoành phi. Câu đối, hoành phi nào cũng sơn son thiếp vàng lộng lẫy, ca ngợi cảnh Phật, cảnh chùa. Ở phía Đông nhà Tiền đường đặt ban thờ đức Ông, phía Tây đặt bàn thờ Thánh Tể, hai bên hồi có hai hàng Thập Điện – đó là tượng các vua Diêm Vương. Ngoài ra tượng Thổ địa và tượng Địa tạng cũng được thờ ở đây.

Nối tiếp toà Tiền đường là toà Thượng điện. Hai lớp kiến trúc này liên hoàn tạo thành lối kiến trúc kiểu chữ đình. Toà Thượng điện có kiến trúc còn đơn giản hơn bằng những bộ vì thiên bào trơn đóng bén.

Trên mặt bằng văn hoá là những bộ tượng từ thấp đến cao. Tượng Phật trong chùa được bài trí như sau:

Trên cùng Tam bảo là ba pho Tam Thế được tạc bằng gỗ, sơn son thiếp vàng, mỗi pho cao 0,85m ngồi trên toà sen. Lớp thứ hai là tượng A Di Đà, hai bên có hai pho Quan Thế Âm (bên trái) và Đại Thế Chí (bên phải). Pho A Di Đà được tạc bằng gỗ có chiều cao 1,34m, ở tư thế ngồi trên toà sen, nét mặt nhìn xuống chúng sinh với thế tay định ấn. Tượng Quan Thế Âm và Đại thế Chí ở tư thế đứng, mỗi pho cao 1,37m. Tiếp đó là tượng Thích Ca Mâu ni, hai bên có tượng A Nan Đà (bên phải) và Ca Diếp (bên trái). Tượng Thích Ca tay cầm hoa sen nên có người gọi đó là “Thế Tôn niệm hoa”. Tượng cao 1,32m, tư thế ngồi xếp bằng trên toà sen, tay trái cầm hạt ngọc đặt trên lòng, tay phải giơ lên cầm đóa hoa sen, các nếp hoạ tạc liền vào thân, đường nét rất uyển chuyển. Lớp thứ tư là tượng Thiên Vương, tạc theo phong cách chân dung hoàng đế: mình mặc áo cổn, tay cầm hốt, đầu đội mũ miện. Tượng Cửu Long Thích Ca sơ sinh được bày ở hàng cuối cùng, hai bên có tượng Đế Thích và Phạm Vương. Những pho tượng này được tạc bằng gỗ mít, sơn son thiếp vàng lộng lẫy. Cấu trúc bố cục đường nét hài hoà, cân đối. Nhiều pho tượng cao 1,20m trở lên và đều mang phong cách nghệ thuật cuối Lê đầu Nguyễn.

Theo Di tích Hà Tây, Sở Văn hóa Thông tin Hà Tây, 1999